

Список використаної літератури:

1. Душкова К. М. Стан та особливості адміністрування податку на додану вартість [Електронний ресурс] / К. М. Душкова, Л. В. Черничук. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>.
2. Ігнатишин М.В. Податкове стимулювання через призму пільгового оподаткування / М.В.Ігнатишин // Науковий вісник Мукачівського державного університету – 2016. – № (16).– С.169-176
3. Добрик Л. О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення / Л. О. Добрик, А. А. Литовченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 14. – С. 23-31.
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua>.

ІГНАТИШИН МАРІЯ ВАСИЛІВНА,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
САКАЛОШ ВІКТОРІЯ ЯНІВНА,
магістр зі спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Мукачівського державного університету

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Внаслідок здійснення фінансово-господарської діяльності відбуваються зміни у пасивах та активах підприємства, що зумовлюються здійсненням операцій виробничо-господарської діяльності які визначаються на засадах вже розроблених бюджетів доходів та витрат і бюджету руху грошових коштів[1].

На підприємстві доцільно формувати три основні бюджети (бюджет доходів та витрат, бюджет руху грошових коштів та балансовий бюджет), що дає змогу виконати одне із найголовніших завдань контролювання бюджетів – оцінити фінансову стійкість підприємства на засадах розрахунку низки показників, що характеризують майновий стан, ліквідність, платоспроможність, ділову активність та рентабельність підприємства[2].

Для тих підприємств, які вже раніше у попередніх бюджетних періодах формували бюджет активів і пасивів найбільш ефективним інструментом розроблення цього бюджету на плановий період є Матриця Моблі (табл. 1), у протилежному випадку можна відштовхуватись від звітнього Балансу підприємства (Форми №1).

Матриця Моблі дозволяє відстежити усі зміни у фінансовому становищі організації протягом планового періоду.

Таблиця 1.

**Матриця Моблі для ПП «Осіріс» на II півріччя 2018 р. з формування
бюджету активів і пасивів, гр. од.**

Бюджет активів і пасивів на поч. 2018 р.	Регулювання балансових рахунків	Бюджет доходів та витрат	Бюджет руху грошових коштів	Бюджет активів і пасивів на поч. II півріччя 2018 р.
1	2	3	4	5
АКТИВИ				АКТИВИ
Грошові засоби				Грошові засоби
Дебіторська заборгованість		Виручка від реалізованої продукції	Гроші, що надійшли за реалізовану продукцію	Дебіторська заборгованість
Запаси		Собівартість реалізованої продукції	Частина грошових засобів, які витрачено на виготовлення готової продукції	Запаси
Первісна вартість основ. засобів			Інвестиції	Первісна вартість основ.засобів
Амортизація основних засобів		Амортизаційні відрахування		Амортизація основних засобів
Залишкова вартість основних засобів				Залишкова вартість основних засобів
Незавершене будівництво				Незавершене будівництво
Первісна вартість нематеріальних активів			Інвестиції	Первісна вартість нематеріальних активів
Амортизація нематеріальних активів		Амортизаційні відрахування		Амортизація нематеріальних активів
Залишкова вартість нематеріальних активів				Залишкова вартість нематеріальних активів

ПАСИВИ				ПАСИВИ
Кредиторська заборгованість		Накладні витрати	Погашена кредит. заборгованість	Кредиторська заборгованість
Податки до сплати		Податки нараховані	Податки сплачені	Податки до сплати
Інші зобов'язання		Інші витрати	Повернення зобов'язань (збільшення зобов'язань)	Інші зобов'язання
Статутний капітал			Зміни статутного капіталу	Статутний капітал
Нерозподілений прибуток		Чистий прибуток		Нерозподілений прибуток

Перший стовпчик матриці демонструє ситуацію з активами та пасивами компанії на початок звітнього періоду.

Другий передбачає корегування балансу за операціями, які не зумовлюють отримання доходів чи грошових коштів.

Третій стовпчик демонструє усі негрошові операції, що зумовлюють зміни у доходах та витратах. Рух грошових коштів за відповідними категоріями відображено у четвертому стовпці.

П'ятий стовпчик показує стан активів та пасивів на кінець планового бюджетного періоду з урахуванням змін, що зумовлені виробничо-господарськими операціями.

Отже, можна зробити висновки:

1. Тільки сформувавши три основних бюджету підприємства (бюджет доходів та витрат, бюджет руху грошових коштів та балансовий бюджет) можна комплексно оцінити фінансовий стан організації та зміни, що відбудуться у ньому внаслідок реалізації запланованих виробничо-господарських операцій.

2. Для формування реалістичних основних бюджетів необхідно побудувати якісну систему вхідного інформаційного забезпечення, яка передбачає розроблення низки кошторисів, планів, планів-графіків, спеціальних та допоміжних бюджетів.

3. Для забезпечення розроблення бюджету активів і пасивів доцільно використовувати Матрицю Моблі, яка дозволяє взаємопов'язати між собою три

основних бюджети та відстежити зміни у фінансовому становищі компанії протягом планового бюджетного періоду.

На більшості вітчизняних підприємств основною ціллю впровадження бюджетних систем є удосконалення управління грошовими потоками для уникнення касових розривів та підтримання необхідного рівня платоспроможності.

Для будь-якого суб'єкта господарювання дефіцит коштів означає нездатність розрахуватися за своїми зобов'язаннями, тобто відбувається зростання кредиторської заборгованості та відповідно зниження його платоспроможності. Але надлишок грошових коштів спричиняє їх знецінення у часі через вплив інфляції. Отже, необхідно ефективно організувати рух грошових коштів на підприємстві[3].

Для того, щоб краще оцінити організацію грошових потоків на досліджуваному підприємстві необхідно провести коефіцієнтний аналіз.

Таблиця 2.

Показники руху грошових потоків ПП «Осіріс» протягом 2015-2017 рр. [1]

Показники	2015	2016	2017	Відхилення ±	
				2017 від 2016	2017 від 2015
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,006	0,983	0,994	0,011	-0,011
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	0,006	-0,016	-0,005	0,011	-0,011
Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком	1,232	1,960	1,041	-0,918	-0,191
Коефіцієнт окупності грошового потоку	0,993	1,016	1,005	-0,011	0,011
Коефіцієнт поповнення грошових засобів	29,729	60,667	83,040	22,372	53,311
Коефіцієнт притоку грошових засобів	0,007	-0,017	-0,005	0,022	-0,012

Отже, виходячи із даних табл. 2, можемо оцінити стан грошових потоків підприємства. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку свідчить про забезпеченість витрачання грошових засобів їх надходженнями. Значення

коефіцієнта ліквідності грошових потоків у 2017 році було 0,994, що свідчить про здатність підприємства покривати витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком. При визначенні показника ефективності грошових потоків позитивною тенденцією буде вважатись його постійне зростання протягом всього періоду. Найвищий рівень цього показника слід відмітити в 2015 році. На ПП «Осіріс» не простежується стійка динаміка до збільшення коефіцієнта ефективності грошових потоків. Протягом 2016-2017 рр. спостерігаються від'ємні значення цього показника, що вказує на неефективне використання грошових потоків, і пояснюється від'ємним значенням отриманого чистого грошового потоку підприємства.

Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком дозволяє судити про можливість виконання підприємством своїх зобов'язань перед кредиторами, акціонерами. На даному підприємстві цей коефіцієнт має позитивну динаміку, що заслуговує на схвальну оцінку.

Коефіцієнт окупності грошового потоку відображає скільки гривень грошових виплат потрібно здійснити, для отримання 1 гривні грошових надходжень. Найнижче значення цього коефіцієнта на даному підприємстві спостерігається у 2015 році і становить 0,993, що є позитивним, але протягом наступних років, це значення зросло вище 1, а це означає, що витрати значно перевищують доходи. Тобто у 2016 – 2017 роках грошовий потік характеризується низьким рівнем окупності.

Коефіцієнт поповнення грошових засобів характеризує ступінь збільшення залишку грошових засобів на підприємстві. Значення даного коефіцієнта має тенденцію до збільшення, у 2017 році він становив 83,040, що на 22,372 більше ніж у 2016 році та на 53,311 більше від 2015 року.

Коефіцієнт притоку грошових засобів характеризує скільки гривень чистого грошового потоку генерує 1 гривня грошових надходжень. Найвище значення показника спостерігалось в 2015 році і становило 0,007, потім відбувалося зменшення до від'ємного значення, що є негативним явищем для підприємства.

Отже, як показує проведений аналіз нам вдалося визначити наскільки

ліквідними, окупними та ефективними є грошові потоки. Він дав змогу оцінити забезпеченість підприємства грошовими коштами, а також адекватність їх використання.

Список використаної літератури:

1. Бень Т. Г. Бюджетування як інструмент удосконалення управління на підприємстві / Т. Г Бень., С. Б. Довбня //Фінанси України. – 2000. – №7. – С. 48-55.
2. Зятковський І. В. Бюджет підприємства як інструмент управління фінансовими ресурсами /Зятковський І. В. // Фінанси України. – 2001. – №7. – С. 75-79.
3. Коробка І. М. Бюджетування як елемент фінансового планування на підприємстві / Коробка І. М. //Эффективные инструменты современных наук. – 2010. – №11.

ЛІНТУР ІННА ВОЛОДИМИРІВНА,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
ГАРАПКО ЯРОСЛАВ ВОЛОДИМИРОВИЧ,
магістр зі спеціальності
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Мукачівського державного університету

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний етап розвитку національної економіки характеризується наявністю значної кількості чинників, які негативно впливають на функціонування держави та підприємства. До таких чинників, крім глобальної економічної кризи варто віднести, насамперед, нестабільність податкового і регуляторного законодавства, інфляційні процеси, недоступність кредитних ресурсів, посилення конкуренції, низький рівень капіталізації фондового ринку, зниження рівня інвестиційної активності, уповільнення платіжного обороту, зростання числа збиткових підприємств. Дія цих чинників викликає аритмію в русі матеріальних і фінансових потоків, призводить до значних втрат і збитків і, як наслідок, втрати

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>